

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN/ NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V2

MEI/JUNIE 2024

NASIENRIGLYNE

GAUTENG

PUNTE: 40

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 8 bladsye.

NASIEN VAN DIE LETTERKUNDE

1. Spel- en taalfoute in antwoorde word nie gepeenaliseer nie omdat die fokus op begrip is. (Foute moet steeds aangedui word). Waar die foute die betekenis van die woord(e) verander, word dit wel gepeenaliseer.
2. Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal wat geassesseer word, word die vreemde woorde geïgnoreer. Indien die antwoord sonder die vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat nie gepeenaliseer nie. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, word dit aanvaar.
3. Vir **oop vrae** word geen punte toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE. Die rede/motivering/bewys moet oorweeg word.
4. Vir WAAR/ONWAAR- of FEIT/MENING-vrae word geen punte vir WAAR/ONWAAR of FEIT/MENING toegeken nie. Net die rede/motivering/aanhaling word bepunt.
5. Waar een-woord-antwoorde gevra word en die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek, **mits** die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word.
6. Wanneer twee of drie feite/punte vereis word en die kandidaat gee 'n hele reeks, word **slegs** die eerste twee of drie feite/punte nagesien.
7. Aanvaar dialektiese variasies.
8. Aanvaar die letter en/of die korrekte antwoord wat uitgeskryf is by 'n **meervoudigekeuse-vraag**.

AFDELING A: KORTVERHALE**VRAAG 1: KINDERS VAN DIE AARDE – Charles Fryer****VERHAAL A: " 'N MAN KOM TUIS" – Chris Barnard**

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.1	(By) Skurweberg	1
1.2	<ul style="list-style-type: none"> Die son is warm. Daar is baie stof. Daar is baie lawaai. Jy bly in 'n tent/ver van die huis af/sien jou gesin nie gereeld nie. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
1.3	Sy eerste/orlede vrou se (jongste) suster. <i>(of soortgelyk)</i>	1
1.4	personifikasie	1
1.5	D/nie omgee het om van plek tot plek vir sy werk te trek nie.	1
1.6.1	C/... het besef dat dit verkeerd is om mense te oordeel.	1
1.6.2	E/... het die goeie dinge in die lewe raakgesien.	1
1.6.3	B/... het daarvan gehou om somme te leer.	1
1.6.4	A/... het die ander kans gegee om eerste te groet.	1
1.7.1	opgewonde	1
1.7.2	verbaas	1
1.8	<ul style="list-style-type: none"> Gouws het sy bagasie uitgelaai. Gouws het huis toe gestap. Die hond, die vrou en die kinders het na Gouws toe gehardloop. Almal het gehelp om Gouws se bagasie huis toe te dra. <i>(Die kandidaat kry 'n punt vir elke gebeurte wat op die korrekte plek is.)</i>	1 1 1 1
1.9	skoene	1
1.10.1	<ul style="list-style-type: none"> Die verteller kon sien dat Gouws/die man wou saamry. Hy het Gouws gehelp om (vinniger) by sy gesin uit te kom. Gouws het so baie gepraat dat die tyd vinnig verbygegaan het. Die verteller het 'n kans gevat om 'n vreemdeling op te laai, maar hy het dit nogtans gedoen. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.10.2	<ul style="list-style-type: none"> Die verteller het Gouws nie (goed genoeg) geken nie. 'n Mens kan nie dink dat iemand oor iets jok net omdat hulle anders optree (as wat jy gedink het) nie. 'n Mens kan nie 'n ander persoon oordeel nie. 'n Mens weet nie wat in 'n ander persoon se lewe gebeur nie. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
1.11	<ul style="list-style-type: none"> Die verteller het gesien dat die hele gesin gedoen het presies wat Gouws vir hom gesê het hulle gaan doen. Die verteller het gesien dat die hele gesin betrokke was by Gouws se tuiskoms. Die hele gesin was bly om Gouws te sien. Dit was 'n tuiskoms wat Gouws en die hele gesin gelukkig gemaak het. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
1.12	<ul style="list-style-type: none"> Die hoogtepunt in hierdie verhaal is die man wat tuisgekom het. Die verhaal gaan oor Gouws wat tuisgekom het. Gouws se tuiskoms was baie belangrik vir die gesin. Die gesin was bly toe Gouws by die huis gekom het. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1

VERHAAL B: "MY BROER SE KRAAI" – Chris Barnard

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.13	<ul style="list-style-type: none"> een oggend/in die oggend/vroeg na die reën <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
1.14	<ul style="list-style-type: none"> Sy vere (het soos 'n jong voël se vere gelyk). Sy bek (het soos 'n jong voël se bek gelyk). <i>(Of soortgelyk)</i>	2
1.15.1	vlerk	1
1.15.2	drie/3	1
1.15.3	vleis	1
1.15.4	salf/room	1
1.16	Die gesin ... <ul style="list-style-type: none"> het nie daarvan gehou nie/kon dit nie aanskou nie. het gevoel dat die broer die kraai moes laat gaan. wou nie by die hok kom nie/het die hok vermy. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
1.17	B/kwaad	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.18.1	C/Die broer het gewonder of hy die kraai langer in die hok moes hou.	1
1.18.2	E/Die broer het besluit om die kraai te laat gaan.	1
1.18.3	B/Die broer het die kraai weer versorg.	1
1.18.4	A/Die kraai het vir altyd by die broer gebly.	1
1.19	Die kraai het op 'n Woensdag teruggegaan na sy hok toe.	1
1.20.1	broer het besluit die kraai moes daar wees	1
1.20.2	wou by die broer wees	1
1.21	<ul style="list-style-type: none"> Dit was die broer se kraai./Die broer het die kraai versorg. Die verteller (en die res van die gesin) het geweet dat die broer lief was vir die kraai/die kraai graag wou hou. Die broer sou moes vrede maak met die besluit oor die kraai. Die broer moes die gevolge van die besluit aanvaar. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
1.22	<ul style="list-style-type: none"> Die broer het besef sy besluit om die kraai te hou, was nie goed vir die kraai nie/het die kraai ongelukkig gemaak/het veroorsaak dat die kraai homself beseer. Die broer het besef sy besluit om die kraai te hou, was selfsugtig. Die kraai het self besluit om terug te gaan hok toe en toe het die broer geweet die kraai is syne. Die kraai het self teruggegaan hok toe, maar het homself nie weer beseer nie/hy het nie weer snags verwoed gelag nie/hy was nou tevrede/gelukkig. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
1.23	<p>Ek leer dat ...</p> <ul style="list-style-type: none"> 'n mens siek/beseerde diere moet help as jy kan. wilde diere nie regtig mak word nie/nie in 'n hok hoort nie. mense nie altyd namens diere kan besluit nie. mense nie hulle eie selfsugtige idees voorop moet stel nie. liefde/kos/'n veilige slaapplek nie (altyd) genoeg is om 'n dier by jou te laat bly nie. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
1.24	<p>Die skrywer ...</p> <ul style="list-style-type: none"> maak gebruik van herhaling, bv. "gepik, gepik". beskryf dat die kraai al kwaaiër geword het. beskryf sekere aksies wat wys dat die kraai kwaad was. gebruik woorde soos "geklap"/"geniepsiger". lig in een paragraaf uit dat die kraai "die duiwel in" was. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1

TOTAAL:	40
----------------	-----------

AFDELING B: DRAMA**VRAAG 2: PERDEKRAG – Cecilia du Toit**

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.1.1	Lucky het die katjies verdrink/doodgemaak/vrekgemaak. (Of soortgelyk aan bogenoemde)	1
2.1.2	<ul style="list-style-type: none"> By die (ryk) mense waar sy ma gewerk het se huis. By die (ryk) mense wat in Shangri-La Villas gebly het. In die visdam (waar die ryk mense gebly het.) (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
2.2	<ul style="list-style-type: none"> Lady Jane Tinkerbelle (Enige EEN) 	1
2.3	'n metafoor	1
2.4	D/sy tyd op die plaas hom nie met sy probleme gaan help nie.	1
2.5	<ul style="list-style-type: none"> huiswerker/skoonmaker/bediende/huishulp domestic (Enige EEN) 	1
2.6.1	ontevrede	1
2.6.2	hulp	1
2.7.1	E/... se persoonlike probleme het haar bang gemaak vir ander mense.	1
2.7.2	C/... was so besig dat sy nie tyd vir die belangrikste mens in haar lewe gehad het nie.	1
2.7.3	A/... se swaarkry het Lucky so kwaad gemaak, dat hy baie verkeerd opgetree het.	1
2.7.4	B/... het skuldig gevoel omdat Grace geskiet moes word oor iets wat sy verkeerd gedoen het.	1
2.8	<ul style="list-style-type: none"> Binki het vir Lucky vertel van Dukie wat in die brand dood is. Binki het vir Lucky 'n foto van Dukie op haar foon gewys. Lucky het Sabrina se naam op Binki se foon na Ma verander. Wilma het vir mevrou Bekker vertel dat Lucky hard gewerk het. (Kandidaat verdien 'n punt vir elke gebeurte wat op die korrekte plek is.) 	1 1 1 1
2.9	<p>Lucky ...</p> <ul style="list-style-type: none"> wou nie op die plaas wees nie/niks op die plaas doen nie. het gedink almal/Wilma veroordeel hom. het gedink die lewe is onregverdig/nie fair nie/was kwaad vir die lewe/het gevoel die ryk mense het sy ma nie genoeg betaal nie/geweet die katte se prys was meer as sy ma se salaris. wou nie die werk doen wat Wilma vir hom gegee het nie/was nie gewoond aan die werk (wat hy moes doen) nie (want dit was sy eerste keer op 'n perdeplaas). voel vasgekeer. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.10	<ul style="list-style-type: none"> Lucky was onbeskof/ongehoorsaam/stout/het nie goeie maniere gehad nie. Wilma wou hê Lucky moes die erns van die saak besef. Wilma wou hê Lucky moes die kans wat hy gekry het om iets te leer, benut. Lucky praat lelik van ander mense/is sarkasties. Lucky het nie respek vir Wilma gehad nie. Lucky het witmense/ryk mense gestereotipeer. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) (Kandidaat kan ook voorbeelde noem) 	1
2.11	<p>Die magistraat ...</p> <ul style="list-style-type: none"> het empatie/simpatie teenoor Lucky gewys/was jammer vir Lucky. het vir Lucky (nog) 'n kans gegee (om uit sy foute te leer)/om diere te leer ken. het begrip gehad/Lucky se situasie verstaan. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
2.12	<ul style="list-style-type: none"> Dit maak Lucky se karakter geloofwaardig. Lucky is 'n Xhosa-seun (wat nie suiwer Afrikaans praat nie.) Baie jongmense meng hulle taal/praat so. Afrikaans is nie Lucky se huistaal nie. Lucky praat soos die mense van sy omgewing. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
2.13	<ul style="list-style-type: none"> Lucky wou weer die foto's van Dukie/Binki se hond sien. Lucky wou sy ander/nuwe naam/Extra Lucky op Binki se foon intik. (Of soortgelyk aan bogenoemde) 	2
2.14.1	karwats/sambok/sweep	1
2.14.2	geval	1
2.14.3	katjies	1
2.14.4	neus	1
2.15	(nuwe/vars/skoon) water	1
2.16	agterdogtig/verstom/geskok/verbaas/geamuseerd/sy kon nie glo wat sy sien en hoor nie/tevrede/gelukkig (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
2.17	<p>Binki het 'n bloes met lang moue gedra ...</p> <ul style="list-style-type: none"> om haar letsels/merke/brandwonde weg te steek. want sy was skaam (vir haar letsels). (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
2.18.1	te terg	1
2.18.2	positiewe	1
2.19	D/deur die trane nie gesien het sy gaan by Kaizer se stal in nie.	1

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.20.1	E/Wilma het vir Lucky gesê om mooi met Binki te werk.	1
2.20.2	D/Lucky wou by Wilma weet waarom Wilma “soort van community service” gedoen het.	1
2.20.3	B/Lucky het besef dat hy ander mense seermaak as hy praat sonder om te dink.	1
2.20.4	C/Binki het besluit dat sy nie meer haar letsels gaan wegsteek nie.	1
2.21	<ul style="list-style-type: none"> Lucky het die bloes se mou per ongeluk (los)geskeur/Lucky het skuldig gevoel dat hy dit gedoen het. Lucky was bang dat hy in die moeilikheid sou wees by Wilma/sy prokureur/die magistraat. Hy was jammer/spyt (dat hy vir Binki ontstel het). Lucky het besef dat hy Binki skaam laat voel het/verneder het. Hy wou die situasie weer beter maak/Binki se littekens bedek/toemaak/wou nie die letsels sien nie. Binki se arms het letsels/littekens. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i> <i>(Geen direkte aanhalings word aanvaar nie)</i>	1
2.22	Lucky ... <ul style="list-style-type: none"> het geleer/besef dat diere regtig verstaan. was nie meer kwaad nadat hy met Kaizer gepraat het nie/het beter/lichter gevoel. het by Kaizer geleer om respek te hê/om nie diere te mishandel nie. het goeie lewenslesse by Kaizer geleer. het die kans gekry om diere beter te kan verstaan. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
2.23.1	Ek het geleer dat ... <ul style="list-style-type: none"> konfrontasie/aggressie/woede/arrogansie nie help nie. ek eerlik moet wees oor wat ek verkeerd gedoen het. ek om verskoning moet vra vir wat ek verkeerd gedoen het. mense my sal vergewe/nie sal veroordeel vir wat ek verkeerd gedoen het (nie). praat/kommunikasie verhoudings beter maak/'n mens moet praat oor dinge wat jou seermaak. perde (mense se probleme) verstaan/ook omgee soos mense. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
2.23.2	Ek het geleer dat ... <ul style="list-style-type: none"> 'n mens nie iemand anders kan dwing om vir jou tyd te maak nie. ek dinge moet aanvaar wat ek nie kan verander nie. ek ander goeie dinge in my lewe/vriende/mense wat vir my omgee moet waardeer. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1

TOTAAL AFDELING B:	40
GROOTTOTAAL:	40